

Inhoud

Siertegels op Heemstedese woningen <i>Ellen Kerkvliet</i>	3
De eendenkooi in Bennebroek <i>Martin Bunnik</i>	10
Apollo en Diana op Huis te Manpad <i>Dennis de Kool</i>	16
Boerenbedrijf bij het Oude Slot <i>Cees Peper en Marloes van Buuren</i>	19
Bas Timmerman: jong overleden topvoetballer <i>Marc de Bruijn</i>	23
De Heemstedese familie Van der Weiden, 1755-2014, deel 2 <i>Jacques, Rogier en Ton van der Weiden, Jan Hein Beelen, Mathieu Snijders</i>	30
Broeder Osinga vertelt <i>Anja Kroon</i>	41
Kruimels van Groenendaal <i>Marc de Bruijn</i>	43
Van het bestuur	
Excursies	45
Spitten in het verleden naar je familie	47
Verslag voorjaarsbijeenkomst	49
Aanwinsten collectie HVHB	51

Voor uw agenda

27 augustus	Excursie kathedrale basiliek Sint Bavo, Haarlem, zie blz. 45
13 september	Open Monumentendag, zie blz. 45
15 oktober	Excursie Bisschoppelijk Paleis, Haarlem, zie blz. 46
28 oktober	Lezing over de Algemene Begraafplaats bij Casca, 14.00 uur
20 november	Excursie Doopsgezinde kerk, Haarlem, overdag
20 november	Najaarsbijeenkomst, 't Trefpunt, Bennebroek, 20.00 uur

Siertegels op Heemstedse woningen

Ellen Kerkvliet

Tegels met wijze dichtregels of met afbeeldingen van vogels, bloemen of insecten sieren de woningen in een aantal Heemstedse wijken. Het zijn kleine juweeltjes die de eenvoudige straten uit de eerste helft van de twintigste eeuw tot iets bijzonders maken.

Wie voor het eerst over het Res Novaplein wandelt, wordt verast door de bijzondere tegels die in de gevels van de woningen zijn ingemetseld. Hierop staat een kleurrijke afbeelding van een vogel, bloem of insect. Op en rond het naburige Wiekenplein zijn naast de voordeur van de huizen tegels van andere makelij met daarop een vogel te zien. Ook de woningen in de Eikenlaan en Berkenlaan zijn opgesierd met een decoratieve tegel. Op de meeste staat een beroep of een stuk gereedschap afgebeeld. En aan en achter het Wilhelminaplein kan de wandelaar zomaar oog in oog komen te staan met een moraliserende dichtregel op een van de huizen.

De betreffende woningen zijn gebouwd tussen 1910 en 1948, een periode waarin – met een onderbreking tijdens de oor-

logsjaren – in ons land een explosie aan bouwactiviteiten plaatsvond.

Vlak na 1900 was in Heemstede een grote behoefte aan arbeiderswoningen. De bollenbedrijven en wasserijen floreerden en als gevolg van de in 1901 ingevoerde Woningwet moesten veel ondeugdelijke woningen – ze hadden soms maar één kamer – worden gesloopt. De wet schreef betere woonomstandigheden voor, waardoor de volksgezondheid zou toenemen. Met steun van de overheid werden woningbouwverenigingen opgericht, die voor betaalbare huizen zorgden.

Maar, wonen moest voor de arbeiders meer zijn dan alleen een goede woning, gold de opvatting in die tijd. Kunst en cultuur moesten zorgen voor 'verheffing' van de arbeiders. Veel architecten

Boerenbedrijf bij het Oude Slot

Cees Peper en Marloes van Buuren

Het Oude Slot is bekend als het statige poortgebouw met de Vredesbrug, de Duivenpoort, het theehuis en het omringende terrein. Wie de tot in de puntjes gerestaureerde gebouwen ziet, kan zich nauwelijks voorstellen dat hier in de 20ste eeuw ook nog 'geboerd' is. Toch is dat wel het geval. Met deze korte bijdrage sluiten we onze serie over boerderijen in Heemstede af.

De geschiedenis van het Oude Slot, het Huis te Heemstede, gaat terug tot de 14de eeuw. Eeuwenlang was het heel gewoon dat er bij een kasteel boerderijen waren om de slotbewoners en degenen die er werkten van voedsel te voorzien. Dat was ook zo bij het Huis te Heemstede, eigendom van de opeenvolgende ambachtsheren en -vrouwen van Heemstede.

Toen ambachtsvrouw Johanna Maria Dutry in 1808 overleed, was de situatie niet meer vergelijkbaar met de glorie-dagen van Adriaan Pauw (1585-1653). Johanna Maria Dutry heeft nooit op het Huis te Heemstede gewoond en door de nieuwe Franse bestuursstructuur, ingesteld vanaf 1795, waren de heerlijke rechten sterk uitgehold. Het Oude Slot met alles wat daarbij hoorde werd na 1808 meermaals doorverkocht.

◀ Door de ingangspoort van het Oude Slot is op de achtergrond de Duivenpoort zichtbaar, die boer Leen Lekx in de jaren dertig van de vorige eeuw gebruikte als paardenstal.

Heemstede.
Een gedeelte van „t Oude Slot" met huizing, toebehoorende en bewoond door den heer Jb. van den Berg is aangekocht door den heer E. Erens ahier.

▲ Haarlems Dagblad, 10 december 1902.

Bas Timmerman: jong overleden topvoetballer

Marc de Bruijn

Het is een van de bekendste graven op de Algemene Begraafplaats aan de Herfstlaan in Heemstede en gelegen op een prominente plek. Een grote zandstenen voetbal, haast een levensechte leren knikker, met daarnaast de tekst 'hier rust onze lieve Bastiaan Timmerman. geb. 7-9-1920. overl. 29-5-1939. geschenk van zijn club en sportvrienden'. Wie was deze voetballer?

► *Grafmonument van Bastiaan Timmerman op de Algemene Begraafplaats in Heemstede.*

Bastiaan (roepnaam: Bas) Timmerman woonde aan de Molenwerfslaan in Heemstede en voetbalde bij EDO en Jong Oranje. Hij was sterspeler van EDO en een belofte voor de toekomst. Op achttienjarige leeftijd overleed hij plotsklaps tijdens een promotiewedstrijd aan een hartverlamming. Kort daarvoor had hij nog gescoord. Op zijn begrafenis waren tweeduizend mensen aanwezig.

Voetbal als volkssport en publiekstrekker

Oorspronkelijk was voetbal een sport voor de elite en waren de spelers de studerende zonen van dokters, advocaten en andere notabelen. Maar vanaf 1910-1920 werd het een echte volkssport, met grote

► *Bas Timmerman.*

aantallen deelnemers, die ook steeds meer faciliteiten (velden, tribunes, kleedruimte) nodig hadden. Gemeentes gingen met de inrichting van publieke ruimte en hun woningbouwplannen meer rekening houden met sportfaciliteiten, ook omdat

► De later bekend geworden schrijfster Marga Minco met een vriendin op de brug bij wasserij L. van der Weiden.

Wereldoorlog gesloopt. De heer Jan Beelen, voormalige wasserij-eigenaar en kenner van de wasserij- en Blekersvaart-historie, was daar getuige van. Hij woont nog altijd aan de Blekersvaartweg.

▼ Schilderijtje van wasserij L. van der Weiden, gelegen ongeveer in het midden van de huidige Vijfherenstraat. Op de plaats van de sloot en het gras op de voorgrond zijn later de Vijfherenstraat en de Jan van den Bergstraat gebouwd.

▲ De broers Leen (1863-1942) en Joop (1871-1935).

▲ Joop van der Weiden (1871-1935), zijn vrouw Wilhelmina Roozen (1872-1960) met hun zonen, links: Leo (1907-1983), midden Adam (1914-2004) rechts Tinus (1911-1971). Leo kocht in 1943 wasserij 't Raadhuis.

▲ Bedrijfswagen Blekersvaartweg 6 met Leo van der Weiden.